

Türkçeye Çevirenin Mektubu

“Kasımpaşa Deniz Hastanesi’nde on dokuz gün yattıktan sonra çekilmiş bu kâtip hatırayı sizlere takdim ederim, bu dünya fanidir, belki vefat ederim, resmimin esirgenmesini rica ederim, bu resmi esirgeyene, çok teşekkür ederim.”

(Rahmetli dayım İbrahim Kelekçi’nin bir gençlik fotoğrafının arkasına yazdığı cümle.)

0

Walter Benjamin’in derlediği bir dizi Almanca mektup ilk kez Nisan 1931 ile Mayıs 1932 arasında Frankfurter Zeitung’ta tefrika edildi. “Burjuvazinin Avrupa’daki altın çağı olan 1783-1883 dönemine” ait bu mektuplar, Benjamin’in seçkinin bütünü için yazdığı önsözün yanı sıra her mektup için kaleme aldığı kısa giriş yazılarıyla birlikte, Kasım 1936’da İsviçre’de, Vita Nova Yayınevi tarafından *Deutsche Menschen* [Alman Erkekler ve Kadınlar] adıyla kitaplaştırıldı. “Kitapta, seçkinin içeriğinde bulunması olası herhangi bir siyasi direniş ipucunu kamufle etmek için özel önlemlere yer verilmişti: Benjamin’in 1933’ten beri en sık kullandığı Hint-Avrupalı takma adın [Detlef Holz] ve kulağa vatansever gelen başlığın yanı sıra, kapakta Gotik yazı tipi kullanıldı. Adorno, ilk sayfasından son sayfasına bir gecede okuduğu ‘kitabın kederli tonundan’ çok etkilenmiştir; bir ‘edebiyat kuyumcusunun eseri’ olarak nitelendirilen kitap baştan sona o denli kederlidir ki, *Alman Erkekler ve Kadınlar*’ın *Alman Yas Oyununun Kökeni*’nin devamı olduğu düşünülebilir. Her iki metin de özünde, Benjamin’in Nietzsche’den esinlendiği erken dönem çalışmalarına

kadar uzanan bir ‘şimdiki zamanda metafizik tarih’ teorisini ifade eder. Mektup kitabı, Benjamin’in belirli tarihsel dönemlerin nesnel yapılarla bağlantılı (yani zamansal olarak uzak çağların yine de eşzamanlı) olduğunu kanıtlayabilecek ‘tarihsel bir dizinin’ var olduğu fikrini rafine ettiği bir zamanda derlenmiştir.”

Aslında bu kitabı tanıtmak için burada yazacaklarım bu kadar. Yukarıdaki paragrafı da, Howard Eiland ve Michael W. Jennings’in kaleme aldıkları, *Walter Benjamin: A Critical Life* (2014) adlı enfes biyografiden derledim. Sürecin nasıl geliştiğiyle daha yakından ilgilenen okur, *İbiza Yazıları*’ndaki “Alman Mektupları” ve “Eski Mektupların İzinde” isimli Benjamin yazılarının bilgilendirici notlarına bakabilir (İzmir: Cem Yayınevi, Eylül 2024, 1. Baskı, s. 87-96).

Öte yandan, bir masanın başında kalemi, kâğıdı ve geçmişinden bazı yüzlerle baş başa kalan yazar, sadece “yazı yazan elinin bildiği, ağzının ve dilinin bilmediği”, yani sözlü ifadenin yetmediği bir iletişime ihtiyaç duyar; düşünür, hisseder, yoğunlaşır, anımsar. Bu cümlelerin okumakta olduğunuz yazı için anlamı şudur: Okur yazının devamında *Alman Erkekler ve Kadınlar*’ı ilgilendiren notlar ya da yorumlar bulamayacaktır. Dolayısıyla, olası gizli bağlantıların ve uzak çağrışımların *hatırlanan* bir şiir deneyimi üzerinden kurulduğu “Türkçeye Çevirenin Mektubu”nu okumayı burada kesip doğrudan kitabın aslına başlayabilir ve mektuba kitap bittikten sonra geri dönebilir. Hatta hiç okumayabilir...

1

Sevgili/Sevdalı Okur,

Walter Benjamin’le *çarpıştığım* dönemde, (ki bu çarpışmaya neden olan tekinsiz rastlaşma, hiç unutmuyorum, 1995 yılının bir sonbahar gününde, hatta tam olarak 10 Ekim’de gerçekleşmişti), bir şey beni kollarımdan ve bacaklarımdan tutup geçmişe,

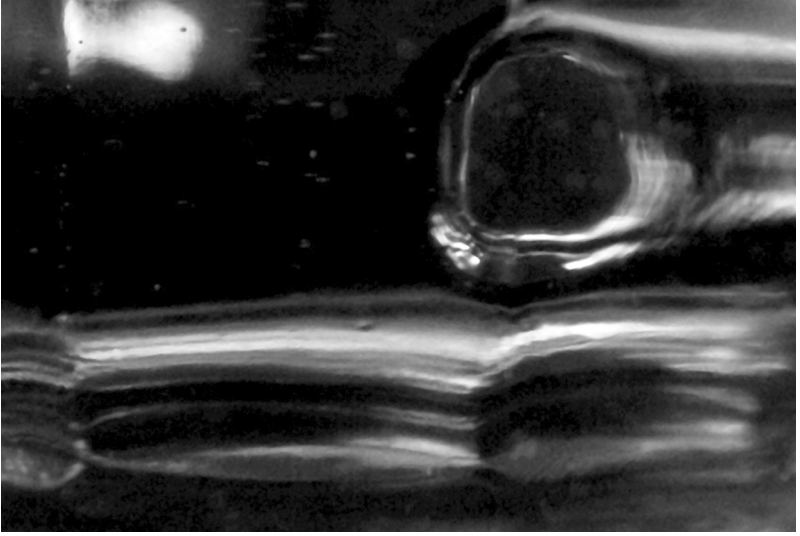
geçmişin ta kalbine savurdu. Bir albümden ya da bir sokaktan, tanıdık ya da tanımadık kişilere ait arkası yazılı veya yazısız eski fotoğraflardan, ormanda söyleştiğim büstlerden, mevsim çiçeklerinden, çiçek tarhlarından, bir masaldan ya da trenden, imgelerin ılık hızıyla geldiği yere... İstemeden. Bir rüzgâr kanatlarıma dolmuştu. Nereden çıktıysa? Hiç şahit var mıydı bilmiyorum? Bence yoktu. Kimse görmemişti. Ne tez hocam ne atkestaneleri ne gri büstler. Belki sadece fizikçiler!

Sanki savaş geçmiştaydı! Ya da geçmişteki savaşlar devam mı ediyordu? Zorla askere alınıp cepheye mi yollanmıştım? İyi bir vatandaş, bir insanlık gönüllüsü ya da bir samuray mıydım? Mars'ın annesi Juno aşkına! Her işte olduğu gibi bu işte de iki yüzlü Janus'un ya da bir *hanımelinin* parmağı olmalı!

2*

Bir sabah da, sapsarı kestane ağaçlarının birinin dibinde dinelen Einstein'ın yanına geldim. Büstünün yanı... Öyle durmuş bana bakıyor, kendi kendine söyleniyordu. “Ben atomu iyi bir şey için keşfettim. Ben atomu iyi bir şey için keşfettim. Ben atomu iyi bir şey için keşfettim.” Çenesini yerden aldım ve yüzüne taktım. Sustu. Olsun dedim, ben de sınıfın en geç okuyan talebesiydim. Ama şimdi sana neden mutlak özgürlük olamayacağını (çenesine işaret parmağımla üç kez vurdum) kristal kafeslerin topuklarına, yanaklarına ve midesine dadanan, gidecek başka yerleri olmayan sokak atomlarıyla açıklayabilecek durumdayım dedim. Bir kahkaha patlattı. Çenesini yerden aldım ve yüzüne taktım. Talihsiz bir beyanat olduğunu hemen anımsadım ama renk vermedim. Aslında anlatabilirdim. Ama vazgeçtim. Hem konuşuyor hem de

* Yazının bu (2.) bölümü için bkz. Suat Kemal Angı, *Walter Benedix Schönflies Benjamin'le Yaşamak* (İstanbul: Siyah Beyaz Kitap, 1. Baskı: Ekim 2010), s. 86, 87-90 (4 Aralık 2008, *sabah-akşam*). (ç.n.)

“Altın Balık”, 2007

işimi yapıyordum. Serginin adı bile hazırды: Ağır Bakmak. Çok farklı sabit açılarla bakan üç gözümü sırasıyla gövdeme takıyor ve Einstein'ı dünyanın tüm açılarından fotoğraflıyordum. Işık çok güzeldi. Her gözümle ayrı ayrı ama tek tek aynı açılardan –ve en dar gözümün diğer iki gözümde de olan en açık haliyle– bakıyordum. Ağır ağır, hiç acele etmeden. Dağcılık kulübünden arkadaşlar gibi tam karşıdaki Avarel'in çatısına bile çıkmayı planlıyordum. Sonra aşağıya bir halat sarkıtacak ve halata dolana dolana inerken de her katta çekecektim. Böyle çekmek en heyecanlısı. Ama ömründe hiç modellik yapmadığından rahat değildi, kendini kasiyordu. Kasma dedim. Herkes hata yapabilir sevgili dostum dedim. Sosyalizmin bile o kadar çok düzeltilecek yanı var ki dedim. Bu arada 28 milimetreyle bakan gözüm Çin malı olduğundan burnum çenesine değdi ve yere düştü. “Nerden biliyorsun?” dedi. Duydum dedim. Poetik uzamdaki algının hızla bağlantılı

niteliklerinden biri, gözle değil, kulakla ilgilidir. Tüm dünyadaki konuşmaların, bağışmaların, inleyişlerin ve zevk çığlıklarının ortasına düşüverirsin dedim. Şu an ben içindeyim dedim. Ve duyduklarımı bir bilsen dedim. (...) “Vay canına!” dedi. Cesaretlenmişim. (...) Sırada 135’lik gözüm vardı. Yüzüme taktım ve Avarel’in çatısına çıktım. Böylece yalama olmuş çenesine dokunma ihtimalim ortadan kalkmış oldu. İkinci kez, aşağıya inene kadar her katta birer ikişer çıktım. Yanına geldiğimde tükenmişim. Değil ağzımı açmaya, deklanşöre basmaya bile halim yoktu. Ama daha 50’lik gözüm vardı. Gerçek gözüm, en sevdiğim gözüm. Kestane ağacının dibine oturdum ve bir sigara yaktım. Konuşamayacağını bildiğim halde, laf olsun diye sordum. “İçerim,” dedi. “Yıllar var ki içmiyorum. Çok özledim.” İrkilmişim. Hemen çene alıp yüzüne taktım. Düştü. Gülmeye başladı. Çene yerinde durmuyordu artık. Çerçöp alıp altına üstüne sıkıştırdım. Oldu. Tam oturuyordum ki gene düştü. Gülmeye başladı. Hemen işimi bitirip uzaklaşmalıydım. Sigarayı yakıp ağzına tutuşturdum. Tutkuyla derin bir ilknefes çekti ama susmadı. Anlatmaya başladı: “İnsan iki kişi olmalı ama aynı hatayı iki kere yapmamalı evlat,” dedi. Anlamamıştım. Çekiyordum. “Ben çocukken sadece koyunun postu olurdu, bir de acının: postacı. Postacı acılarımızı bir zarfın içinde getirirdi. Biz de acılarımızı bir zarfın içine koyar, zarfı da posta kutusuna atardık. Ya da acılarımız acilse postaneye gider ve acımızı postacılar okurduk. Onlar da iki tık tıkla postalardı. Sonra her şeyin postu olmaya başladı. Diplomanın, binanın, durumun, dayının, varsayımın... Anarşistin bile postu çıktı. Bunlar sadece konuşsa ne âlâ. Yazmaya da başladılar. Ben bu *Son Moda Saçmalar*’dan hiç hazzetmiyorum, hiçbir şey anlamıyordum. Kuramlarımdan bile karışık ve dünyanın daha adil bölüşülmesi gerektiğine inanan herkes için vakit kaybı olduğunu düşünüyordum. Öte yandan, sanki bir kasıt vardı. Bir gün bu postentelektüellerden biri aynen şöyle yazdı (okuduğumda mezarımda ters döndüğümü anımsıyorum): “Tam orada şimdi geliştirme-

yeceğimiz ama bizi ilgilendiren nesneyi, yani şiirsel dili, yeni bir biçimde (onlarsız mümkün olmayan bir biçimde) ortaya koymamızı sağlayacak *kavramları* veren *varoluş teoremlerini* buluyoruz. Genelleştirilmiş varoluş teoreminin bilindiği gibi şöyle bir boyutu vardır: ' $\varphi(x_1, \dots, x_n)$, hepsini içermesi zorunlu olmasa da $x_1, \dots, x_n$ 'den başka serbest değişken içermeyen bir ilkel önermesel işlev olsun, [bu durumda] bütün $x_1, \dots, x_n$ kümeleri için $\langle x_1, \dots, x_n \rangle \in A \equiv \cdot \varphi(x_1, \dots, x_n)$ olan bir A bölüğü vardır.' Bu teorem, şiirsel dilde değişik dizelerin, onların hepsini kuşatan bir işleve eşdeğer olduğunu belirtiyor. Buradan iki sonuca varabiliriz: 1) Şiirsel dilin nedensel olmayan zincirini [*enchainement*] ve kiptaki harfin genişlemesini belirliyor; 2) iletisi mümkün olan en küçük dizide ortaya koyan bu yazın'ın bu menziline [*portée*] vuruluyor: Anlam (φ), sözcüklerin, tümcelerın kavşağının kipinde içerilir... Bu teoremi ilk kez bilinçli olarak yaşama geçirenlerden biri Lautréamont'dur... Şiirsel dil için şimdi ileri sürdüğümüz seçim aksiyomunun ortaya koyduğu kurulmuşluk kavramı, şiirsel dil uzamında bir çelişkinin oluşturulmasının olanaksızlığını açıklıyor..." Benim uzama hiç benzemiyor dedim. Bir yandan çışımı yapıyordum. Hemen işime döndüm, son iki aç kalmıştı. Einstein devam etti. "Günün birinde, büyük amaçları uğruna köle imgelemleriyle bilimi çarçur eden bu post-abiler ve post-ablalar, Atlantik'in karşı tarafında olduklarından bak postacı geliyor şarkısını [esrarlı sigara eşliğinde söylemeyi] çok seven iki fizikçiyi fena halde kızdırdılar. Bu ikisi önce post-havuzu bir güzel yemlediler, post-balıklar doluştu post-yemlerin çevresine. Mest olup kendilerinden geçtikleri bir anda, çapariyi hızla çekti ikisi. Artık şans hangi post-balğa vurduysa. Kimisi karnından, kimisi kışından yakalanmıştı iğnelere. Dilinden ya da ağzından yakalanan bir tane bile post-balık yoktu. Duyduğum en güzel makaraya alma hikâyesidir bu..." Rahatlamıştı. Harika pozlar verdi. Ben de aldım elbette. O zamanlar aynı anda hem dinleyebiliyor hem bakabiliyor hem de çekebiliyordum. Zahmetsizce. Beni bu yapayalnız uzay-

da tek anlayan, dahası şaşırtan kişi oydu: bir taş. Ben de rahatlamıştım. (...) Karanlık odayı hazırladım. Ya geceydi ya da gündüz. Bilmiyorum. Saatim yoktu ve aylardır güneş hiç batmıyordu. Üç filmi de sırayla makaraya sardım ve film yıkama tankında bir güzel yıkadım. Bir süre sonra bu çok modern ve çok komik hikâyenin negatifleri elimdeydi. Hayat kadar aydınlık her kareyi tek tek kestim ve üst üste koydum. Ilfobrom karta bastım. Bira bardağına düşen o susamış, o yapayalnız “Şair”i [Altın Balığı] hemen tanıdım...

3

Üzerinden neredeyse otuz sene geçtiğine göre, bu göz bağıni çözecek birini çoktan bulmuş olmalıyım. Yoksa boşuna yaşamış, *gezmiş* ve yazmışım demektir. Aslında yanıt hazırды. Çarpışmanın büyük faili yazmış ve ta o zaman elime tutuşturmuştu. Görmem gerekirdi. Tabii eğer hidrojeni, suyu, demiri; sürtünmeyi, elektriği, kehribarı; hava olaylarını, atomun yolcuğunu, camın hayatını; kutbu, manyetik alanı ve şiirsel uzamı deneyimlemek, her şey gibi bakmayı da, okumayı ve yazmayı da yeniden keşfetmek zorunda kalmamış olsaydım. Şimdi bu itirafın üzerine tutup, “Geçmişe ilgi duymak ne tür bir mizaç ya da insanlık gerektirir? Geçmiş insanı hangi yollardan geçirerek nasıl kandırır, kulağına ne fısıldar? Onu savaş alanına çağırırken ne tür silahlarla donatır ya da donatır mı? Orada ona nasıl bir hayat bağışlar?” gibi sorular sormak gereksiz işlerle vakit kaybetmek değil de nedir? Bu ve benzeri sorulara isteyen ve ilgi duyan herkes kendi cevabını verebilir. Hele de deneyimin aktarılamaz doğasından haberdar olduğumuz ve “Sözcüklerin birçok fikri bir defada dile getirmek için ne kadar yoksul olduğunu çok sık hissettiğimize” göre. Çünkü “Bir fikrin birden fazla isminin bulunması [daima] avantajlıdır.” Öy-

* Hardenberg Baronu Friedrich Leopold’un (Novalis) *Schriften*’dan alıntıla-

leyse herkesin deneyimi kendine. Kaldı ki, yine isteyen ve ilgi duyan herkes *Dip Metin*'e, "*Tarih Kavramı Üzerine*"yi Poetik Gözle Okuma Denemesi"ne ya da ya da *Benjamin Dokunuşu*'na kolayca erişip bu yazıları okuyabilir! Öyleyse özgün yanıtı hemen vereyim, çünkü dahası lafı dolandırmak ve kendini tekrar etmek olur ki bu tüm savaşımlardan daha korkunç bir şey, ya da en azından onlar kadar korkunç:

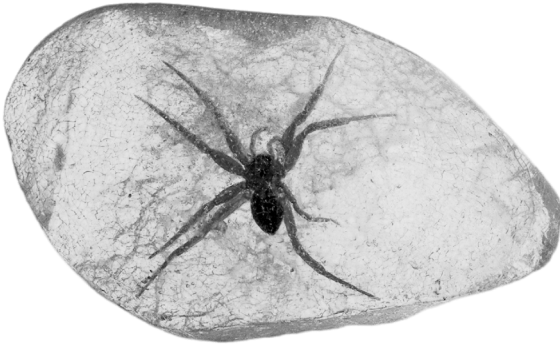
"İnsanın en dikkate değer özelliklerinden biri," diyor Lotze, "tek tek bunca bencilliğin yanı sıra, yaşadığı ânın yarına hep-ten kayıtsız kalmasıdır." "Düşününce görürüz ki, mutluluk imgemiz baştan başa, kendi varoluşumuzun bizi bir kere içine sürüklediği zamanın renklerini almıştır. Bizde imrenme duygusu uyandıracak mutluluk, sadece solumuş olduğumuz havada vardır; bazı insanlarla konuşabilirdik, bazı kadınlar kendilerini bize verebilirlerdi, orada... **Başka bir deyişle, mutluluk imgemiz ayrılmaz biçimde kurtarma ve kurtarılmaya imgemizle birliktedir.** Tarihin konusu olan geçmiş imgemiz için de böyledir bu. Geçmiş, gizli bir zaman dizini taşır; ona kurtulma kapısını açan budur. Eskileri kuşatmış olan havanın soluğu bize değip geçmez mi? Kulak verdiğimiz seslerde, artık susmuş olanların yankısı yok mudur? Kur yaptığımız kadınların tanımadıkları kız kardeşleri olmamış mıdır? Böyleyse eğer, bizimle geçmiş kuşaklar arasında gizli bir anlaşma var demektir: Bu dünyada bekleniyorduk biz. Daha önceki her kuşak gibi biz de zayıf bir Mesihanik güçle donatılmışız, geçmişin üstünde hak iddia ettiği bir güç... Bu iddianın karşılığını vermek kolay değildir. Tarihsel maddeci bunun farkındadır.*

nan bu iki cümlesi için bkz. Walter Benjamin, "Alman Romantizminde Sanat ve Eleştiri Kavramı", çev. Mustafa Tüzel, *Sanatta ve Edebiyatta Eleştiri* (İstanbul: İletişim Yayınları, 3. Baskı, 2013) içinde, s. 102. (ç.n.)

* Bkz. Walter Benjamin, "Tarih Kavramı Üzerine", çev. Nurdan Gürbilek-

Elbette *jisei*'ler de farkındadır. Bazı savaşlar hiç bitmez. Bazı deneyimler aktarılabilir ve aktarılmalıdır. Janus'un iki yüzü varsa, geçmişe bakan gözü karadır. Mektup gibi şiir de, hayata veda ederken bile, geçmişten bir şeyler kurtarır. (Bazı insanların eskiden hatırlanır gibi olması ya da bazı şiirlerin anlamına çok sonra rastlaması bu nedenledir.) Bu bir süreçtir ve yazıldığı anda başlar. Farkına varılması zaman alabilir. Yanıtlar zaman alır. Bu arada iklim değişir, insanlar değişir. Arzu baki kalır ve sahibinin ya da bir başkasının kulağına fısıldar: "Toprak soğuk mu? / Hemderdim hem hicranım / iek adı ya!"

4

İlkel mimetik algıya ya da ilkel insanın kozmik deneyimine düşkünlüğü göz önüne alındığında, Walter Benjamin'in *geçmişi toparlama* merakı, içinde büyülu bir çekim alanı olan bir eylemlilik, en azından buna yatkınlıktır. Dilin kendi sonsuzluğuna içkin sihiri anımsanırsa, bu cümleye itiraz etmek güçleşir. Taklitte hep bir çocukluk, çocuklukta daima şiir vardır ve her ikisi de bir tür *şid-*

Sabir Yücesoy, *Son Bakışta Ařk* (İstanbul: Metis Yayınları, 2. Baskı, Ocak 1995) içinde, s. 39-40. (.n.)

det barındırır. Bu durum “hamurun neşesi”ne benzetilebilir. Eli güzel olanın dokunduğu güzelleşir. Gözü güzel olanın seyrettiği manzara yakınlaşır. Bakılan dağ, imrenilen vadi koşarak dokunma mesafesine gelir. Daha önce solunmuş havada, daha önce dönülmüş yollar, düşünmüş yüzler belirir. Giderek belirginleşir. Üstüne basılacak bir ayak izi mutlaka seçilir. Masallardan biliriz ki, insan izlerle savrulur ve izlerin silik olması her zaman şans getirmmez. Savrulmanın şiddeti ya da mesafesi belki başlangıçta hissedilmeyebilir. Ama izi gören tutkulu göz, ona dokunmak isteyen sabırsız el, takibi inatla sürdüren ayakların önüne kendini sevinçle seren yol, eninde sonunda hedefe, çıkmaza ya da uçuruma varır. Deneyim, hele de taklide dayalı deneyim, modern dünyada tehlikelidir, çünkü en kısa yoldan bilgiye dönüşür. Bilgi insanı her zaman değiştirir, çoğu zaman savunmasız bırakır. Yabancılaşma bu yüzden icat edilmiştir. Hayatta kalabilmenin ilk koşulu bile olabilir. Şairin poetik uzamda *çabasızca* var ettiğini okura bile isteye kapatmasını bir düşünün! Yaratırken örtmesini, buna ihtiyaç duymasını! Ve o aydınlığı hayal edin! Bu *sansürün* sayısız yolu vardır ve o bunlardan birini veya birkaçını en aydınlık bilinçle yazısına tül ya da çelik bir zırh gibi giydirir. Şair, silahsız okurunu şoklarla, tamponlarla algılayacağı bir Dünya’da, yani Yazı’da gezdirmek zorundadır. Buna *etik* diyoruz; çünkü yazınsal uzamı çıkarılçılık deneyimlemek, ölümle selamlaşmaya benzetilmiştir. Ters, kasten öldürmeye teşebbüs demektir.

5

Sevgili/sevdalı okur, bir mektup seçkisine neden şiire yaslanan ya da şiire odaklı bir giriş yazısı yazdığımı merak edebilir. Her şeyden önce bir mektup yazmaya çalıştım. En azından başlarken aklımda bu vardı. Dahası, bir zamanlar *ölümcül* bir tuzağa düşüp her yolun şiire çıktığını ya da her yolun şiirden çıktığını deneyimlememiş ve içimden gelen o zapt edilemez balıkgözü dürtüy-

le yazmamış olsaydım, şimdi bunu ben de merak ederdim. Taşın içinde her zaman örümcek olmaz. Bir ispinoz, bir istiridye, kril, kopepod bile, hatta içtiğimiz su, soluduğumuz hava, öptüğümüz dudaklar, kendini adanmış iki nazik ve mahir ele rastlarsa fosilleşebilir. İz bırakmak bazen bir şans işidir. Acımasız görünebilir. Çünkü taş suda gücünü sınarken, su daima taşın beğenisini yontar: Şiir namustur.

Tanıdığım en iyi arkeolog ve palimpsest kazıyıcısı David Markson, yıkadığı antik bir elyazmasının son sayfasında şunları okur:

“Bhartrhari, tam on dört asır önce, şairlerin yoksulluğundan yakınıyor, Sanskritçe.

*Senin çiçeğin burnunda, haydi öp beni,
Dayanıklı kumaş değil gençlik.*

Dayan yüreğim; bundan daha kötüsüne katlandın.
Diyor Odysseus bir yerde.

*Ama geçmişin karları nerede?”**

Yine de bu yazıyı, “sır olarak kalmış bir Almanya’nın” izlerini taşısalarda, bir balıkgözü değene kadar neredeyse hiç okunma-

* David Markson, *Bu Bir Roman Değildir ve Diğer Romanlar*, çev. Suat Kemal Angı (İstanbul: Jaguar Kitap, 1. Baskı, Ekim 2024), s. 531. (ç.n.)

yan, hatta dokunulmayan mektuplara ve onları taşın içine yerleştiren ellere dair bir cümleyle bitirmeliyim:

Mektupları yazanların hayata, muhataplarına, yaratıcı çalışmalarına, mesleklerine olduğu kadar yazıya duydukları saygı ve bağlılığı gözler önüne seren bu satırların paha biçilmez değerleri ve her bir mektuptan yayılan gerçek insanlık bir yana, Benjamin'in hayatıyla birlikte düşünüldüğünde yer yer daha bir efkârlı ve onun her zamanki özgün yorumlarıyla çok daha şaşırtıcı olan *Alman Erkekler ve Kadınlar*, Walter Benjamin'den okunabilecek en farklı kitap olmaya aday. Sevgiyle, sevdıyla sahiplenilmesi dileğiyle...

Ankara, 5 Temmuz 2024